

in fin. Bellarmin. sup. qui plura adversus Origenem, ejusque doctrinam cumulat. Tandem ultimam clausit diem Tyri anno 256. Lucii Pontificatus I. Imperar. Galli, & Volusiani III. Baron. anno 256. ubi Spondan. num. 5. Postea verò in quinta Synodo generali Constantinopolitana ejus opera sunt damnata, ipseque Origenes hæreticus denunciatur in hæc verba, quæ habentur collat. 8. can. 11. ibi: *Anathema Origeni, & scriptis ejus, sicut Ario, Eunomio, Macedonio, Nestorio, & Eutycheti.* Card. Bellarm. & Gualter. ubi proxime, Baron. anno 256. num. 40. Spondan. ibi, num. 5. Sigon. lib. 19. de Imper. Occidentali, Theatrum vitæ humanæ lib. C. vers. Anno 545. Quod Concilium habitum est sub Vigilio Pontifice, & Justino Imperatore anno 553. Baron. eodem anno a num. 20. & ibi Spondan. tom. 2. Gualter. saculo 6. pag. 490. Sed jam antea Origenes similiter fuerat damnatus ab Anastasio Papa anno 400. cujus judicium amplexi sunt plures præcipuarum Ecclesiarum Antistites, qui accersitis Episcopis, Origenem hæreticum pronuntiarent, teste beato Hieronymo epist. 78. ad Pammachium, ex quo id observant Baron. anno 400. & ibi Spondan. n. 5. Bellarmin. & Gualter. ubi nuper. Nihilominus lectio librorum Origenis non censetur absolutè verita, sed quoad dogmata obrinuit Gelasii sententia de qua D. Covar. in præfati, ut per D. Hieronymum probaverit, recipiantur, cæteris rejectis. Unde de Origene axioma vulgare invaluit: *Ubi bene, nemo melius: ubi male, nemo pejus:* quod est apud Cassiodor. Instit. Divin. lect. Ita Spondan. anno 256. num. 6.

Verf. Cæterum de historia Eusebii.

114 Eusebius Cæsarensis Origenem nimis profecititur encomiis in apologia, quam pro eo se scripsisse testatur lib. 6. Histor. cap. 12. quam Rufinus in Latinum à se conversam edidit nomine Pamphili Martyris, ut creditur, qui & amicitia, & propinquitate Eusebio fuit conjunctus, Baron. anno 256. ex num. 38. Spondan. in Epit. an. 230. num. 2. Gualter. in Chronog. saculo 4. verb. Pamphilius, pag. 274. & saculo 3. verb. Origenes, pag. 214. Bellarmin. de Scriptor. Ecclesiast. saculo 3. verb. Origenes. Alia quæ ad Eusebium spectant, subjungitur infra, cap. seq. ubi D. Covar. de ipso scribit.

Verf. Item Orosium virum eruditissimum.

115 De quo Bellarm. saculo 5. verbo Orosius, Baron. tom. 5. anno 414. ubi Spondan. num. 4. Posselin. in Appar. sacro, tom. 3. verb. Paulus Orosius, Gualter. saculo 5. verb. Paulus Orosius, pag. 360. Geneb. in Chron. sac. 5. Sigebert. anno 399. & 401. Barbosa sup. num. 23.

Ad Num. 11.

116 Paulus Orosius à quibusdam Hispaniæ Episcopis missus est ad beatum Augustinum in Africa commorantem propter hæreses, quibus Hispania inficiebatur, adversus quas eximius Doctor suo more egregie, sed breviter disputavit, qui aliquandiu Orosium apud se habens induxit, ut historiam adversum Paganos scriberet, quam ille perfecit anno 417. Baron. anno 414. n. 14. ubi Spondan. n. 4. & alii proxime laudati.

Ibi: Sed & ab Augustino missus ad Hieronymum.

Orosius jussu Augustini anno 416. Hierosolymam petit, ut consuleret beatum Hieronymum de quaestione perdifficili de animarum origine, Baron. anno 416. num. 16. & ibi Spondan. n. 7. Unde in Occidentem rediens Reliquias S. Stephani adportavit, quas ab Avito Hispano Presbytero ad Balchonium Bracarensem Antistitem deferendas accepit. Ex illis partem ab Orosio percipere Augustinus, & alii Africani Episcopi, qui testatur ante hæc tempora nihil ex Protomartyris Reliquiis occidentales in oras pervenisse, nisi lapidem unum ex illis, quibus Stephanus percussus occubuit, Baron. anno 416. num. 16. & anno 418. num. 46. Spondan. anno 416. num. 3. Gualter. Barbosa, & alii ubi sup.

Verf. Item venerabilis viri Sedulii.

De quo Bellarmin. saculo 5. verb. Sedulius, anno 430. Trithem. in Catal. anno 430. Posselin. sup. tom. 3. verbo Sedulius, Genebrard. saculo 5. in Innocent. I. Barbosa in collectan. ad cap. Sancta, num. 24. 15. distinct. Gualter. sac. 5. verb. C. Calius Sedulius, pag. 364. apud quos quo tempore floruerit, & quæ scripserit. Extat Sedulii poema in Bibliotheca sacra, tom. 8. pag. 585.

Verf. Item Juvenci.

Hujus Juvenci meminerunt Bellarmin. saculo 4. anno 330. verbo Juvencus, Baron. anno 337. n. 48. Petr. Crinit. de poet. Latin. lib. 5. Ado Viennensis in Chron. in Constantino, Gregor. Gyrard. dialogo 5. Gualter. saculo 4. verb. Juvencus, pag. 274. Barbosa num. 25. Theatrum vitæ humanæ, libro P. pag. 467. Posselin. tom. 2. verb. Juvencus, D. Hieronym. non semel opus laudans in Chron. anno 332. de Scriptor. Eccles. & in commentar. ad cap. 7. Matthæi. Is Hispaniæ Presbyter Evangelicam Historiam versibus hexametris complexus est, quod opus in quatuor libros distribuit, quos Constantino Magno dicavit Bellarmin. & alii pronuper dati. Vide Anton. August. lib. 1. dial. 4. num. 11.

Quod autem D. Covar. animadvertit, quod scilicet pro Juvenco Vincentius legebatur, jam jussu Gregorii emendatum habetur in recentioribus Decreti editionibus, ut in notis post dictum caput Sancta, 15. distinct. adnotatur. Quoad Vincentios attinet, qui Gelasium præcesserunt, unus fuit Lirinensis, & alter natione Gallus, de quibus Gualt. saculo 5. verb. S. Vincentius Lirinensis, & verb. Vincentius Presbyter, pag. 366.

Habentur opera poetica Juvenci dicto tom. 8. pag. 435. & soluta oratione pag. 1187.

SUMMARIUM.

- 1 De tertia librorum specie apud Gelasium, qui apocryphi vocantur.
- 2 Discrimen inter libros hæreticorum, & alios dubia fidei.
- 3 Virum legens hæreticorum libros incidat in excommunicationem, de qua in Bulla Cæna.
- 4 An liceat legere eos libros viro pio, ac docto, in

- in quo subversionis periculum non timeatur, & num. seq.
- 6 Libri hæreticorum, & qui adversus Fidem quam continent, comburi debent.
 - 7 Quales præsumptio oriatur adversum legentes, aut retinentes hæreticorum libros.
 - 8 Libri hæreticorum etiam manuscripti legi vetantur.
 - 9 Vetium est legere libros hæreticorum etsi nullum errorem contineant.
 - 10 Qui libri dicantur apocryphi.
 - 11 Tridentino interdicta est impressio librorum de rebus sacris tractantium sine Authoris nomine.
 - 12 Hæreticorum libri propriè apocryphi nuncupantur.
 - 13 Quid vocetur apocryphum.
 - 14 Qui libri quondam, & nunc legi prohibeantur.
 - 15 De Concilio Ariminensi, & num. seq.
 - 20 De libris apocryphis, qui habentur ac rejiciuntur in cap. Sancta, 15. dist. & num. seq.
 - 22 De Actibus Apostolorum apocryphis, & num. seqq.
 - 27 De Evangeliiis apocryphis, & num. seqq.
 - 40 De centinetto, & centonibus, & num. seqq.
 - 46 De revelationibus apocryphis, & num. seqq.
 - 49 De B. Maria transitu, & Assumptione, & num. seqq.
 - 67 De Canonibus Apostolorum.
 - 68 De historia Eusebii, & num. seq.
 - 70 De opusculis Tertulliani, & num. seqq.
 - 73 De opusculis Lactantii Firmiani, & num. seq.
 - 78 De opusculis Clementis Alexandrini.
 - 79 Epistola B. Petri locus diffidit enodatur.
 - 80 De Fide explicita & implicita, & qualis desideretur ad salutem, remissive.
 - 81 B. Joannes Damascenus quo tempore floruerit.
 - 82 De opusculis Julii Africani, & num. seq.
 - 84 De scriptis Arnobii, & num. seq.
 - 86 De opusculis Cassiani, & num. seqq.
 - 89 De epistola Iesu ad Abgarum Regem, & num. seqq.
 - 93 Omnia à D. Covar. adduntur, & num. seqq.
 - 96 De Phylacteriis Judaorum, & num. seq.
 - 98 Catalogus hæreticorum & hæresum, remissive & num. seq.
 - 100 Emendatio quorundam textuum apud Gratianum notatur, & num. seqq.
 - 105 De Authoribus Historia Ecclesiastica.
 - 106 De Cassiodoro Authore historia Tripartita, & num. seqq.
 - 111 Salomon utrum in æternum sit damnatus.

De libris Apocryphis.

CAPUT XVII.

Hæc habentur in Concilio Romano, tom. 3. Concilior. prout adnotavimus sup. lib. hoc, cap. 14. num. 2. Gelasius de tertia librorum Ecclesiasticorum specie incipit disserere, quos Ecclesia rejicit ut apocryphos, & ita à D. Covar. sub hoc capite vocitantur.

Verf. Hæc Gelasius.

2 Hoc interesse existimo inter libros hæreticorum, & alios dubia & incerte autoritatis, quod hi privatim legi non prohibentur, ut insinuant Senens. in Bibliotheca sancta lib. 1. sect. 1. vers.

Canonice secundi ordinis, Calep. verb. Apocryphus, in fin. illi, id est hæreticorum, nec publicè nec privatim legi permitti sunt, imò nec retineri: quod ita cautum est constitutionibus Pontificiis Julii III. Pauli I V. & in Bulla Cæna c. 1. & Imperatoris sanctionibus in l. Quicumque, §. Nulli, & seq. Damato, Nec verò, C. de hæretic. Ex quibus locis id observant Farinac. de hæres. quæst. 180. p. r. tot. Sanch. in Decalog. lib. 2. cap. 10. à princip. Bonac. de Censur. in Bull. Cæna. quæst. 2. punct. 4. Petr. Gregor. Syntagm. Jur. lib. 34. cap. 2. num. 10. Menoch. de arbitrar. casu 374. num. 12. Gratian. reg. 55. num. 31. Cened. ad Decretal. collect. 8. num. 1. Mascard. de probat. concl. 745. num. 10. & concl. 862. Sanctarel de hæresi, cap. 13. dubit. unic. Theat. vitæ hum. lib. 1. pag. 78. vers. Libri hæreticorum, & plures alii apud Cened. sup. & Aug. Barbof. in collectan. ad d. l. Damato, n. 5. Unde non omnis liber apocryphus censetur reprobus, Spond. in Epitome Annal. Baronii, anno 102. n. 4. At omnis hæreticorum liber prohibitus ex damnatione sui Authoris habetur, ut D. Covar. nos docet, etiam si nihil adversus fidem bonoque mores in illo contineatur (quod rarò evenit), nisi ob publicam utilitatem legi permittantur hujusmodi libri, quibus si quid erroris inest, publica auctoritate prius expungitur, ac deletur Farinac. cum aliis 4. quæst. 180. à n. 22. Cened. ubi proxime, Sanctarel. dist. dubit. unic. num. 11. vers. Officium, Ricciul. de jure personar. ex. grem. Eccles. exist. lib. 5. cap. 23. à princip. Caramuel in Theolog. fundam. part. 1. fundam. 17. quæst. 2. num. 651. Thom. Hurtad. variar. tom. 1. tract. 5. ap. 6. §. 2. num. 146. Turrian. cent. 4. dub. 17. ubi quod oppositum est error. Dian. part. 11. tract. 1. resol. 1. vers. Unde doctè, & plures quos dat Barbosa in collectan. ad cap. Fraternitati, n. 1. & 2. de hæretic. Non tamen desunt contra tenentes, quos recenset Farinac. ubi sup. Vide omnino Pellizzar. in Manual. Regul. tom. 1. tract. 6. cap. 5. n. 1. & per tot.

Sed quod attinet ad excommunicationem Bullæ in Cæna Domini communiter placet, quod etiam sufficiat vel unam hæresim reperiri in libro hæretici, ut illa incurrat, vel quod de Religione tractetur, quanvis nulla sit hæresis. Sanch. sup. n. 34. tamen si liber nec ad Religionem spectet, nec errore inficiatur, absque censura metu, de qua in d. Bulla, poterit legi ac retineri. Sanch. ubi proxime, Bonacina n. 22. & communis Theologorum sententia. Vide Farinac. sup. num. 22. vers. Sed quod attinet. Incurritur verò excommunicatio non reservata, de qua in Indice librorum prohib. reg. 10. Pellizzar. n. 1. & 5.

Illud maximè controvertitur, an prohibitione librorum hæreticorum non obstante, possit vir doctus, ac probitate morum præditus, in quo subversionis periculum non imminet, eos legere. De qua quaestione latissimè Diana dist. tract. 11. resol. 1. per tot. ubi Caramuelem pro contraria sibi opinione laudat, quæ affirmat: at Caramuel dist. quæst. 2. per tot. se docuisse inficiatur, quod Diana prædixerat, ac disputatione præmissa, num. 644. cum pluribus tenet, adhuc cessante subversionis periculo, non licere libros hæreticorum legere, aut retinere, quod utique Diana prius tenebat. Ratio est, quia constitutiones vetantes lectionem hujusmodi librorum, nedum nituntur securitati legentium, sed etiam odio Scriptorum, & aliis rationibus, quæ sublato periculo subversionis, persistunt, ut leges prohibitoria etiam in foro

interno ligent, & excommunicationis poena incurratur. Diana p. 6. tr. 6. resol. 46.

Sunt aliqui contra communem asseverantes, in foro pollicitum esse libros hæreticorum legi à viris piis & eruditis, ut Felin. in cap. Si quis Episcopus in sin de hæretic. Albertin. de agnoscend. assercionib. Catholic. quæst. 28. n. 4. & 5. Deciana tract. crim. lib. 5. cap. 35. num. 25. & cap. 46. à num. 26. Mascard. dict. concl. 862. & alii apud Sanch. d. cap. 10. num. 51. & Castro Palao tom. 1. tract. 4. disp. 2. puncto 10. §. 2. num. 9. Oportet ergo priori sententia admitti, ubi opus fuerit, postulare facultatem ad legendos quosvis hæreticorum libros, cujus concessio reservata est sacre Congregationi S. Officii ab Urbano VIII. in decreto quod incipit, Apostolatus, Diana d. resol. 49. de quo Farinac. sup. num. 43. Bonacina dict. punct. 4. n. 10. Sanch. n. 43.

Ibi: Imo sunt comburendi.

6 Antiquissimus Ethnicorum etiam mos fuit, eos libros qui adversus Religionem edebantur, flammis extinguere, & ab Ecclesia ita observatur ab ejus primordiis, sicut constat ex Actibus Apostolorum cap. 19. & in generalibus Conciliis libri hæreticorum damnati, ab Imperatoribus igni adjudicabantur, prout in Nicæno constitutum est de scriptis Arii. sic in l. Quicumque, §. Nulli, & §. omnes, libri Eutychemis exuri jubentur. Idem de operibus Anthymi decrevit Justinianus novell. 42. Nec hæretici quondam ad poenitentiam recipiebantur, nisi antea suos libros comburerent. Theat. vitæ hum. lit. L. pag. 78. & 79. ubi hæc, & alia plura ad rem sunt tradita. Vide Spondan. sup. anno 56. num. 12. anno 279. num. 5. anno 325. num. 28. anno 398. num. 18. anno 431. num. 10. & alibi sæpe, Sixt. Senens. in Bibliotheca Sancta lib. 2. verb. Curiosorum, pag. 117. Unde constat, praxim Ecclesiæ semper observatam esse, ut libri hæreticorum incendio absumantur. Huc spectant lex 34. tit. de hæretic. C. Theodos. lex 4. §. Tanquamdem, ff. famil. erciscund. Paul. Sententiar. lib. 5. tit. 23. ad leg. Comel. de Sicariis. Sic libros hæreticorum exurendos docent præter laudatos supra n. 2. in princip. Azor. part. 1. lib. 8. cap. 16. vers. Nono quaritur, Caran. sup. num. 650. Diana part. 1. tract. 11. resol. 37. & alii apud barbos. in collect. ad d. l. Damnao, num. 5. C. de hæretic. Non autem oportet, ut privatus propria autoritate libros istos comburat sed tutius erit eos S. Officio Inquisitionis exhibere, nam etsi qui per se privatim adolet, immunis censetur ab excommunicatione Bullæ in Cena Domini, sicut asseruimus supra, lib. 2. cap. 10. num. 116. tamen plurisque placet, perperam, & illicitè id fieri, ut ibidem cum aliis tradidimus, quibus adde adductos à Diana part. 1. tract. 11. resol. 37.

7 Qualis præsumptio infurgat ex retentione, aut lectione librorum hujusmodi adversus retinentes, vel legentes, habetur apud Farinac. d. quæst. 180. à num. 8. Menoch. d. casu 374. n. 12. Mascard. d. concl. 862. Zauchin. de hæretic. cap. 7. num. 7. Sarmient. Selector. lib. 1. cap. 1. num. 10. Camill. Borrell. ad Bellug. in specul. Princip. in rubric. 11. §. Viso, liter. 1. vers. Quid autem de eo, & plures alios, quos cumulat barbos. in collectan. ad cap. ult. n. 2. 26. q. 2.

8 Quæ de libris hæreticorum præmissimus, pariter accipienda sunt de prælo mandatis, ac de manu-

criptis, ex identitate rationis. Farinac. d. q. 180. num. 30. Quid de epistola hærefes continentia Consule Dian. par. 1. tract. 11. resol. 36.

Ibi: Non esse damnandos, nec vitandos omnes hæreticorum.

De hac opinione Panormitani mentionem fecit Farinac. num. 25. & num. 26. ait hodie post prohibitam generaliter lectionem librorum hæreticorum sacris Pontificum decretis, locum esse non posse præfata sententiæ, ideoque sive boni, sive mali sint libri Authoris damnati, legi non permittuntur, nisi obtentâ licentiâ, ut cum pluribus tenet Barbofa in cap. Fraternalitai, n. 2. de hæretic. Ratio est, quia una ex præcipuis causis hujus prohibitionis est odium authoris hæretici, qui propter crimen indignus efficitur, ut ab hominibus ejus legantur opera, & sic honore isto afficiatur: quæ ratio militat adhuc in libris, qui nihil erroris complectuntur contra Fidem, aut bonos mores; ideoque constitutio prohibens obligat in utroque foro, de quibus Caram. dict. quæst. 2. per tot. Dian. part. 11. tract. 1. resol. 1. à princip. qui in simili ita differunt. Et licet aliquando propter studentium utilitatem liceat per Ecclesiam libros aliquos hæreticorum publicè legi, tunc tamen autoritatem illi recipiunt non à Scriptoribus, sed ab approbante, ut bene advertit Farinac. d. q. 180. n. 27. Unde Gelasius eos libros, qui ab hæreticis, vel schismaticis elaborati creduntur, apocryphos appellat, id est, absque autoritate, quâ omnino carent, cum tales Authores habeant, ut pro nullis æstimentur propter infamiam, & hæresis turpitudinem, Sixt. Senens. statim laudaudus.

Ad Num. 1.

Prænotare oportet, vox Apocryphus diversimodè potest usurpari, ut videre est apud Sixt. Senens. in Bibliotheca Sancta lib. 1. sect. 1. in princip. vers. Apocrypha, Erasim. in not. Epist. B. Hieron. ad latam de instit. filie, Theat. vitæ hum. lit. B. pag. 212. Calepin. verb. Apocryphum, Ludov. Vives ad D. August. lib. 15. cap. 23. de civit. Dei, D. Hieron. in prolog. galeato. Azor. part. 1. lib. 8. cap. 1. vers. libri porro, Glossa ordinaria in princip. ubi de libris Canonicis & apocryphis. Aliquando apocryphus dicitur quisque liber, qui intra Canonem Sacrorum voluminum non habetur. Ita D. Hieron. Azor. Glossa ordin. & Senens. ac Theat. vitæ hum. Aliquando, & strictius, liber nuncupatur apocryphus, qui certo authore caret, quapropter dubiæ fidei est, Senens. Calepin. verb. Apocryphus, Calvin. Non tamen omnes libri, quorum Authores ignorantur, apocryphorum numero adscribuntur; nam si ab Ecclesia approbentur, suam obtinent autoritatem, quod & in ipsis Canonicis Scripturis contingit, siquidem in catalogo earum nonnulli libri recensentur, de quorum Authoribus ambigitur, aut penitus ignorantur, ut apparet ex traditis supra hoc lib. cap. 14. à n. 14. Utrum in his certus quidem est author, nempè Spiritus sanctus; sed cujus hominis ministerio ad scribendum usus fuerit, latet. Hæc præter D. Covar. hic observavit Senens. Aliquando tandem apocryphum volumen id vocamus, quod talem

ralem authorem habet, ut ei fides adhiberi non debeat, qualia sunt hæreticorum scripta quæ vel suo, vel supposito nomine eduntur. Erasim. Vives Lexic. Calvin. & præmissi sup. num. 9. in fin. His junguntur libri, qui etsi certum habeant authorem, & non damnatum, mendosa tam incredibilia, & falsa complectuntur, quare levis, aut nullius autoritatis sunt Calepin. sup. & D. Covar. inferius. Horum omnium Gelasius exempla recenset, quæ transcripsit Gratian. in cap. Sancta, 15. dist. ubi Acuña Ant. Aug. de emend. Grat. dial. 6. num. 12. & dial. 20. n. 12.

Vers. Hujus verò Ibi: Sanctissimè Tridentina Synodus.

11 Tridentino seq. 4. decret. de edition. & usu sacror. libror. d. cavetur, nequis imprimat, imprimere faciat, aut vendat libros de rebus sacris sine nomine Authoris penens adversus transgressores stabilitis, & inter cætera, quod talem librum sine Authoris nomine apud se habens, aut legens, nisi authorem exhibuerit, pro scriptore reputetur damnato ad poenas: quod de libris hæreticorum agens scripsit Farinac. d. quæst. 180. num. 21. Vide ad hæc Cened. collect. 8. n. 7. Azor. part. 1. lib. 8. cap. 17. vers. Primò quaritur, & vers. seq. etiam tenet de quavis scriptura, quæ sine Authoris nomine imprimi nequit. Fulc. de visitat. lib. 2. cap. 31. n. 9. Castr. de potest. leg. penal. lib. 1. cap. 8. vers. Est etiam quadam lex, Felician. de censur. tit. de excommunic. cap. 24. vers. Qui librum & obiter notata supra cap. proximo, n. 63.

Vers. Igitur Gelasius.

12 Liber hæretici propriè apocryphus dici poterit, prout à Gelasio tales nuncupantur, quia autoritate destitutus est, & quanvis certum authorem habeat, ut jam paulò superius est animadvertum.

Ibi: Atque idè hi libri apocryphi dicuntur.

Hoc discrimen inter libros hæreticorum & alios Apocryphos constitutum est supra, n. 2.

Ibi: Sic & apocryphi dicuntur.

Sic Erasim. Vives, & Lexic. Calvin. Apocryphos libros vocant, quos hæretici nomine Prophetarum, vel Apostolorum evulgant, ex quibus plures refert Spondan. anno 44. num. 25.

Ibi: Quia eorum autoritas in obscuro, & abscondito est.

13 Apocryphus enim significat quod occultum, incognitum, & obscurum est. Theat. vitæ hum. d. pag. 212. sub vers. Libri apocryphi, Lexic. Calvin. & Calepin. ubi sup. Nebriffens. verb. Apocryphus.

Ibi: Sed & Apocryphos libros.

14 Lectio librorum, qui errores continebant, olim licita erat, nisi prohiberetur, ut de operibus Originis tradit Spondan. anno 256. n. 6. Vide præmissa supra, cap. 14. n. 4. Nunc duntaxat abstinendum nobis est à lectione voluminum, vel à partibus eorum, quæ Expurgatorio novissimo

continentur, nisi expurgati fuerint libri, qui sic, & non aliter legi & haberi permittuntur. Adde Spondan. anno 102. n. 4.

Ad Num. 2.

Ariminense Concilium congregatum traditur anno 359. Christi, Pontific. Liberii 8. Imperator. Constantii Constantini Magni filii anno 23. Baron. Annal. tom. 3. ann. 359. ubi Spondan. num. 2. qui latè prosequuntur, quæ D. Covar. in præfenti refert. Iacob. Gualter. in Chronograph. sæculo 4. pag. 284. Card. Bellarm. lib. 1. de concil. cap. 6. Unde constat hic pro Constantino Cæsare, legendum Constantio, ut D. Covar. amimadvertit, Convenerunt Arimini partim Catholici, partim Ariani plusquam trecenti, aut quadringenti, ut aliis placet, Episcopi Occidentales: interfuerunt quoque Vincentus, & alii Sedis Apostolicæ Legati à Liberio missi Baron. & Spondan. n. 2.

Ibi: Constantius Imperator iussit.

Hoc Arianis satagentibus Imperator decrevit, 16 quibus visum est facilius hæresim fore suadendam, Patribus Orthodoxis in duplex Concilium divisit, quàm si omnes in unum convenirent, ac præterea spes illis erat, ut si in una Synodo Aëtius hæreticus, cui ipsi adharebant, damnaretur, in altera possit approbationem obtinere. Spondan. ex Baron. anno 358. n. 1.

Ibi: Seleucia nihil actum est.

Ubi centum quadraginta, seu quinquaginta 17 Orientales Episcopi, connumeratis Arianis, congregati sunt. Spondan. anno 359. n. 16. & numer. seqq. de eventu concilii differit post Baron. ibidem, de quo Barbofa sup. num. 26. Possavin. tom. 1. verb. Ariminense.

Ibi: Taurum autem Præfectum Prætorio.

Cui Constantius curam Ariminensis Concilii celebrandi injunxit, præcipiens ne Episcopos collectos dimitteret ante quam in unam Fidem consentirent, oblato ei Consulatu, si res juxta vota fortiretur effectum. Spondan. anno 359. n. 2.

Ibi: Sed Romanæ Ecclesiæ Pontifex.

Hoc Concilium, quo Ariminensis formula est 19 damnata, simul cum Valente & Vrsacio Arianis Episcopis, qui Arimini Synodo intercefferunt, memorat Spondan. anno 369. num. 4. ubi etiam meminit alterius Romani Concilii, quo eadem regula damnata fuit, & Fides Nicæna Synodi œcumenicæ adversus Arianos confirmata. Vtrumque celebravit Damasus Liberii successor anno Christi 369. sui Pontificatus 3. Imperii Valentiniani ac Valentis 6. Baron. anno 369. num. 28. & 33. Gualter. in Chronograph. sæculo 4. pag. 286. Padilla in Chronograph. Concilior. pag. 12.

Vers. Item itinerarii nomine Petri.

De scriptis B. Clementis pluribus agunt Card. 20 Baron. tom. 1. anno 102. à num. 5. ubi Spondan. n. 3. cum seqq. Francisc. Turrian. adversus Magdeburgenses lib. 5. Gualter. sup. sæculo 1. veritate 1.